

Aitoon koulutuskeskus
Ammattiopisto Live
Ammattiopisto Luovi
Ammattiopisto Spesia
Kiipulan ammattiopisto
Optima

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viite: Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö aiheeseen: Oppivelvollisuuden laajentaminen, Hallituksen esitys oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

AMEO-verkoston oppilaitokset ovat tarkastelleet Opetus- ja kulttuuriministeriön esitystä ja lausuvat seuraavaa:

Keskeinen sisältö:

Nivelvaihekoulutusten merkitysten kasvaessa on huolehdittava lainsäädännössä vaativan erityisen tuen koulutuspaikkojen opiskelijatuen riittävydestä. Kuntaohjauksella tapahtuneessa opiskelijatuessa on ollut suuria kuntakohtaisia vaihteluita ja oppivelvollisuudella opiskelevien tulevien ikäryhmien jopa aikuisikään ulottuva ikäjakautuma tuo terveydenhuollollisia ja kuntouttavia vastuita koulutukseen. Yhdenvertainen tuki opetukseen tulee korjata ja määrittää lainsäädäntöuudistuksessa, jotta opiskelijan mahdollisuus ei ole kuntakohtaisen jopa poliittisen tahdon varassa. Oppilaitosten hallinnollinen työmäärä kasvaa ja tietojen saatavuus tulee mahdollistaa selkeällä lakitekstin sisällöllä.

Oppivelvollisuusiän korotus tuo koulutuksenjärjestäjälle uusia haasteita muun muassa opiskelijoiden asumisoikeuteen liittyen. Koska oppivelvollisuuden alaisilla on ensisijainen oikeus asumiseen, on rahoituksellisesti tuettava koulutuksenjärjestäjien mahdollista asumisen lisähankintaa. Vaativassa erityisessä tuessa on huomioitava ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmässä myös asumisen tuen taloudellinen riittävyys asumiseen oikeutettujen henkilömäärän kasvaessa. Esteettömyys on mahdollistettava kaikille uusille koulutukseen hakeville kohderyhmille.

Vaativan erityisen tuen velvollisuudella kouluttavat kuusi AMEO-oppilaitosta tulevat vastaanottamaan yhä suurempaa opiskelijaryhmää. Oppivelvollisuus tulee korottamaan hakijamääriä. Tällä hetkellä osa koulutuksen ulkopuolelle jäävistä palaa opintoihin. Uusien koulutettavien kohdalla tuen tarve tulee olemaan merkittävä. Uudistuvassa lainsäädännössä tulee huomioida nuorten mielenterveys- ja terapiapalveluiden saatavuus opintojen aikana. Merkittävä osa koulupudokkuuksista ja poissaoloista johtuu puuttuvista tai vaikeahakuisista nuorten terveyden- ja sosiaalihuollon palveluista. Taustalla on kuntakohtaiset erot palveluiden tuotannossa.

Uudistuksessa nivelvaihekoulutuksien merkitys korostuu. Vaativan erityisen tuen oppilaitoksille on mahdollistettava opiskelijavuosissa sekä kasvavien VALMA- ja TELMA-hakijoiden sisäänottomäärä sekä vaativalla erityisellä tuella tarjottavien perustutkintojen osuus laajenevalle hakijaryhmälle. Yhdenmukaistuvassa VALMA-koulutuksessa on huomioitava VALMA-koulutus vaativana erityisenä tukena sekä perusteissa että lakitekstissä.

AMEO-verkoston oppilaitosten puolesta

Jukka Kujala

AMEO-verkoston puheenjohtaja 2020